

POSTANOWIENIE

Dnia 10 stycznia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Księżak (przewodniczący)

SSN Leszek Bosek (sprawozdawca)

SSN Paweł Wojciechowski

w sprawie z odwołania K. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. oraz A. Z. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w Poznaniu o podstawę wymiaru składek, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 10 stycznia 2024 r., skargi K. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Poznaniu w sprawie o sygn. III AUa 1263/21, z udziałem Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Apelacyjnego w Poznaniu,

- 1. stwierdza, że w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Poznaniu, sygn. akt III AUa 1263/21, nastąpiła przewlekłość postępowania;**
- 2. zasądza od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Poznaniu na rzecz K. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. sumę pieniężną 2000 (dwa tysiące) złotych za okres od 14 października 2021 r. do 20 września 2023 r.;**
- 3. zasądza od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Poznaniu na rzecz K. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. 240 (dwieście czterdzieści) złotych z ustawowymi odsetkami za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia orzeczenia zobowiązanemu do dnia zapłaty (art. 98 § 1¹ k.p.c.) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;**

4. w pozostałym zakresie skargę oddala.**UZASADNIENIE**

Pismem z 18 września 2023 r. K. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Poznaniu wniosła skargę na przewlekłość postępowania przed Sądem Apelacyjnym w Poznaniu w sprawie III AUa 1263/21.

Skarżąca domagała się: stwierdzenia przewlekłości postępowania; zobowiązania Sądu Apelacyjnego w Poznaniu do podjęcia odpowiednich czynności, tj. wyznaczenia rozprawy celem rozpoznania wniesionej apelacji; przyznania od Skarbu Państwa na rzecz skarżącej sumy pieniężnej w wysokości 4000 zł; przeprowadzenia zawnioskowanych dowodów oraz zasądzenia zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu skargi na przewlekłość skarżąca podkreśliła, że Sąd Apelacyjny w Poznaniu nie podjął żadnych czynności w sprawie, poza przesłaniem odpisów apelacji organowi oraz skarżącej.

Pismem z 31 października 2023 r. Prezes Sądu Apelacyjnego w Poznaniu poinformował, że sprawa została rozpoznana w dniu 27 września 2023 r. i jest prawomocnie zakończona. Wskazał, że nie istniały obiektywne możliwości rozpoznania sprawy III AUa 1263/21 we wcześniejszym terminie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1725, dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość”), strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki. Skarga jest uzasadniona, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego

postępowanie w sprawie trwa dłużej niż jest to konieczne do wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

W celu stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawichości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania (art. 2 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość).

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, za naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki uznaje się wielomiesięczną beczynność sądu, trwająca co najmniej 12 miesięcy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 maja 2005 r., III SPP 96/05; z 21 marca 2006 r., III SPP 13/06; z 18 maja 2016 r., III SPP 53/16; z 14 lipca 2016 r., III SPP 55/16; z 7 marca 2017 r., III SPP 6/17; z 21 lutego 2018 r., III SPP 3/18; z 12 grudnia 2018 r., I NSP 6/18; z 22 stycznia 2019 r., I NSP 71/18; z 18 października 2022 r., I NSP 256/22). W każdym przypadku należy jednak oceniać całokształt okoliczności sprawy. Oceny, czy w danej sprawie mamy do czynienia z przewlekłością postępowania, nie można sprowadzić wyłącznie do samego czasu trwania postępowania.

Odnosząc powyższe do niniejszej sprawy, należy stwierdzić, że od dnia przedstawienia akt do Sądowi Apelacyjnemu w Poznaniu do dnia wniesienia skargi

na przewlekłość upłynął rok i ponad 11 miesięcy. W tym czasie Sąd Apelacyjny w Poznaniu nie rozpoznał sprawy – uczynił to dopiero po wniesieniu skargi na przewlekłość. Nie ma więc wątpliwości, że przekroczono miarę 12 miesięcy na wyznaczenie terminu rozpoznania sprawy.

Sąd Najwyższy dostrzega, że długi czas oczekiwania na wyznaczenie terminu rozprawy sprawy wynika z dużej liczby spraw oraz zasady ich rozpoznawania według kolejności wpływu. Przewlekłość postępowania nie może być jednak usprawiedliwiona samymi niedostatkami organizacyjnymi wymiaru sprawiedliwości. Skarb Państwa nie może się zwolnić się z odpowiedzialności za przewlekłość postępowania sądowego, powołując się tylko na zaniedbania władz publicznych w zakresie zapewnienia sądom optymalnych warunków do sprawowania wymiaru sprawiedliwości, skutkującym nadmiernym obciążeniem sędziów pracą oraz zaległościami w rozpatrywaniu spraw sądowych (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 18 lipca 2019 r., I NSP 53/19; z 3 sierpnia 2022 r., I NSP 75/22).

Skarb Państwa - Sąd Apelacyjny w Poznaniu nie mógł się zatem w niniejszej sprawie zwolnić z obiektywnej odpowiedzialności za przewlekłość postępowania wskazując jedynie na znaczny wpływ spraw oraz problemy kadrowe. Duża liczba wpływających spraw w odniesieniu do obsady kadrowej może co najwyżej prowadzić do stwierdzenia, że przewlekłość postępowania w niniejszej sprawie nie jest wynikiem zawinionych zaniedbań. Sąd Najwyższy zobowiązany był zatem do uwzględnienia żądania stwierdzenia przewlekłości w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Poznaniu w sprawie III AUa 1263/21.

Sąd Najwyższy uznał natomiast, że szczególne okoliczności sprawy uzasadniają roszczenie o zasądzenie sumy pieniężnej za stwierdzone naruszenie w części, tj. w kwocie 2000 zł. Uwzględniając treść art. 12 ust. 4 ustawy o skardze na przewlekłość, Sąd Najwyższy podkreśla, że postępowanie zostało prawomocnie zakończone, a przede wszystkim, że skarżąca nie wykazała, że podejmowała jakiekolwiek działania w celu przyspieszenia rozpoznania sprawy, w szczególności nie wystąpiła z wymaganym wnioskiem o rozpoznanie sprawy poza kolejnością wpływu. Nie wykazała więc wymaganej staranności i dbałości o swoje prawa. Dlatego Sąd Najwyższy uznał, że suma 2000 zł jest uzasadniona

i adekwatna do rozmiarów doznanego uszczerbku niemajątkowego. Ustalenie to pozostaje w zgodzie z postanowieniem Sądu Najwyższego z 12 grudnia 2023 r., I NSP 246/23, którym stwierdzono przewlekłość tego samego postępowania przed Sądem Apelacyjnym w Poznaniu w sprawie III AUa 1263/21 wskutek skargi innego podmiotu tego postępowania.

Skargę należało oddalić w zakresie, w jakim skarżąca żądała wydania Sądowi Apelacyjnemu w Poznaniu zalecenia wyznaczenia terminu rozprawy apelacyjnej, a to z uwagi na prawomocne zakończenie postępowania w sprawie III AUa 1263/21.

O kosztach postępowania skargowego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i art. 99 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 i w zw. z art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość oraz § 14 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1964).

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

[SOP]

[a!]